

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

За інформаційної підтримки
Філії акціонерного товариства
"Національна суспільна телерадіокомпанія України"
"Одеська регіональна дирекція"

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОГО ДІАЛОГУ: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Збірник матеріалів

III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
23-25 травня 2024 року

Одеса • Олді+ • 2024

7. Грушко М.В. Военні злочини та злочини проти людяності як міжнародні злочини порушення норм jus cogens: питання кваліфікації. *Академічні візії*. №19., 2023 р. С. 5–15, URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/743/699> (дата звернення: 03.04.2024).

АМБІВАЛЕНТНІСТЬ РОЛІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У РОБОТІ ЖУРНАЛІСТА

Валентина Стекольщикова

кандидатка наук із соціальних комунікацій,
доцентка, завідувачка кафедри журналістики та філології
ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика»,

Андрій Кукін

здобувач 2 курсу, спеціальності «Журналістика» ПЗВО
«Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика»

У сучасному світі медіа займають все більше і більше місця у нашому житті. Ми постійно взаємодіємо з різноманітними медіа, від телебачення та радіо до онлайн ЗМІ та соціальних мереж. Це дає нам можливість отримувати широкий спектр інформації й комунікувати з людьми по всьому світу.

Завдяки масовому характеру медіа ми маємо доступ до безлічі знань та інформації, яку можна використовувати для власного розвитку. Нейромережі, зростаючи на цьому живленні, розумнішають і здатні швидше розв'язувати складні завдання. Активність медіадіяльності є важливою складовою успішного функціонування нейромереж.

Роль програм зі штучним інтелектом у написанні журналістських текстів в сучасному світі набуває все більшої ваги. Із зростанням обсягу і

складності інформаційного простору, автоматизація процесів написання текстів, за допомогою штучного інтелекту, стає необхідною.

Як професіоналам, так і звичайним користувачам нейромереж, важливо розібратись у позитивах і негативах такого симбіозу. Тільки збалансоване поєднання авторської медіадіяльності та нейромереж дозволить використати їх потенціал на повну потужність і максимально вплинути на потенційну аудиторію.

Програми зі штучним інтелектом вже успішно використовуються журналістами для проведення розслідувань і аналізу складних баз даних. Завдяки аналітичним методам та алгоритмам машинного навчання, ці програми вміють обробляти величезні обсяги інформації швидко і ефективно. Вони здатні знаходити підсумкову інформацію, виявляти тенденції та стежити за актуальними подіями.

Крім того, програми зі штучним інтелектом використовуються для автоматизації написання новинних статей. За допомогою алгоритмів, що засновані на зразках, вони можуть генерувати текст за певними правилами і шаблонами. Це дозволяє швидко створювати новини з мінімальною залученістю журналіста.

Однак, варто зазначити, що програми зі штучним інтелектом в написанні журналістських текстів не замінять роль професійного журналіста. Вони можуть допомагати у складних аналітичних завданнях, проте остаточні редакційні рішення і відповідальність за написану статтю, все ж таки, залишаються на плечах живого журналіста.

Таким чином, роль програм зі штучним інтелектом у написанні журналістських текстів полягає в аналізі великих обсягів інформації, автоматизації певних процесів та швидкому генеруванні текстів за шаблонами. Вони збільшують продуктивність та ефективність роботи журналістів, але залишаються інструментом, а не заміною для фахівців у цій галузі.

Ще одна глобальна проблема в роботі ШІ – галюцинації, тобто видача неправдивої, перекрученої інформації. Наприклад, відомий випадок, коли ChatGPT згенерував недійсні судові справи для юриста із США, коли той шукав схожі кейси при підготовці позову проти авіакомпанії. Звісно, результат був невтішний [1].

Неухильний розвиток ШІ робить багато функцій медіа більш ефективними та доступними для широкої аудиторії. Достатньо згадати вже старі добрі пошукові системи, які вчаться прогнозувати потреби користувачів та показувати їм релевантну інформацію. Ці технології використовують нейронні мережі для збору та аналізу даних, що допомагає покращити результати пошуку, забезпечуючи більш точні та швидкі відповіді на запити користувачів.

Це призводить до створення «бульбашок» інформації, де люди мають обмежений доступ до різноманітних точок зору та досліджень. Така вибіркова подача інформації призводить до посилення вже існуючих переконань та атестації.

Крім того, такі технології можуть бути використані для маніпулювання інформацією та створення фейкових новин. Дилема довіри до інформації стає все гострішою. З одного боку, ШІ може допомагати розпізнати шахрайство та фальсифікації, але з іншого боку, його досконалість може сприяти ще більш важкому виявленню обману та маніпуляцій.

У той же час, Лондонська школа економіки провела опитування 71 організації, які займаються медіа та новинами, запитуючи, як вони використовують штучний інтелект у журналістиці: 68 % — використовують штучний інтелект, щоби зробити роботу журналіста ефективнішою; 45 % — для того, щоб робити контент релевантним для кінцевого користувача; 20 % — для загального покращення бізнесу [4].

Якщо деталізувати, то найчастіше штучний інтелект використовують у журналістиці для: граматичної та стилістичної корекції тексту; автоматичної генерації контенту; генерації штучної музики; покращеного пошуку

зображень та відео; розпізнавання фейкових новин та дїпфейків за формальними ознаками; модерації контенту; динамічного ціноутворення для читачів та рекламодавців [8].

На підставі відповідей респондентів, було визначено, що найбільш популярними цифровими засобами навчання є мобільні додатки та пошукові системи на основі штучного інтелекту та чат-ботів. На другому місці розташовані цифрові бібліотеки та бази даних. На третьому місці знаходяться чат-боти та нейромережі, що свідчить про їх зростаючу популярність, проте потрібно проводити подальші дослідження для визначення динаміки цього процесу [3, с. 7].

Теоретично використання штучного інтелекту не мало би призвести до скорочення журналістів, яких замінять комп'ютерні програми. Просто люди займатимуться креативнішими справами, писатимуть змістовніші тексти, проводитимуть дослідження, на які програми поки що не здатні й навряд чи будуть здатними в найближчі десятиліття. Програми ж візьмуть на себе те, що можна автоматизувати. Однак, для того, щоб узяти на озброєння штучний інтелект, медійникам потрібно навчитися роботи з автоматичними системами, опанувати підготовку шаблонів текстів і контроль якості даних тощо. Слід зрозуміти, як працюють алгоритми штучного інтелекту включно з елементами програмування, статистики, лінгвістичної інженерії тощо [4].

При цьому, програми з ШІ можуть породжувати нові виклики у сфері конфіденційності та приватності. Масовий збір та аналіз персональних даних може керувати увагу користувача, створюючи напругу між індивідуалізацією та захистом приватності. Збір, із поздовжніми застереженнями користувачів щодо використання їхніх персональних даних, стає необхідністю.

Медіабоси кажуть, що генеративний ШІ тестують, щоб пришвидшити та спростити роботу журналістів. [6].

Таким чином, амбівалентний симбіоз між ШІ та медіа має як позитивні, так і негативні сторони. Ці технології великою мірою полегшують спілкування, вдосконалюють пошукові системи та покращують доступ до

інформації. Однак, вони також можуть сприяти фільтрації інформації, маніпуляціям та порушенню конфіденційності користувачів. Необхідно стежити за розвитком цих технологій, попереджаючи можливі негативні наслідки та приймаючи необхідні заходи для забезпечення позитивного використання ШІ у медіадіяльності.

Отже, ШІ вже є важливою частиною журналістики, однак він дуже нерівномірно розподілений; половина респондентів використовують ШІ для збору новин, дві третини – для виробництва, трохи більше половини – для поширення; редакційні ролі змінюються шляхом модифікації посад, які вже наявні, а не шляхом заміни на нові; найбільшим викликом у застосуванні ШІ є фінансові ресурси та відсутність відповідних навичок та знань. Однак, є й культурні перешкоди, такі, як страх перед втратою робочих місць [7].

Література:

1. Боярников О. Журналістика та штучний інтелект: як правильно ним користуватися. URL: https://24tv.ua/shtuchniy-intelekt-zhurnalistsiy-yak-yogo-pravilno-vikoristovuvati_n2480506 (дата звернення: 04.04.2024).

2. Васківська О.С. Технології штучного інтелекту в журналістиці сучасності. Матеріали X конгресу «Авіація в XXI столітті» – «Безпека в авіації та космічні технології». Київ : Національний авіаційний університет, 2022. С. 6.2.107–6.2.111.

3. Наливайко О.О. Перспективи використання нейромереж у вищій освіті України. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2023, Том 97, №5 С.1–17.

4. Штучний інтелект у медіа: програми пишуть новини, але не замінюють журналістів. URL: <https://ms.detector.media/withoutsection/post/27732/2021-07-11-shtuchnyy-intelekt-u-media-programy-pyshut-novyny-ale-ne-zaminyuyut-zhurnalistyv/> (дата звернення: 06.04.2024).

5. Що таке нейронні мережі та де їх використовують? URL: <https://incrypted.com/ua/shcho-take-nejromerezhi/> (дата звернення: 11.04.2024).

6. Як медіа використовують штучний інтелект та що з цим не так. URL: <https://speka.media/yak-media-vikoristovuyut-stucnii-intelekt-ta-shho-z-cim-ne-tak-poemqu> (дата звернення: 10.04.2024).

7. Як журналісти застосовують штучний інтелект у своїй роботі? Перший глобальний огляд. URL: https://texty.org.ua/fragments/98062/Jak_zhurnalisty_zastosovujut_shtuchnyj_intel_ekt_u_svojij-98062/ (дата звернення: 06.04.2024).

8. Lupei Maksym, Mitsa Alexander, Repariuk Volodymyr, Sharkan Vasyli. Identification of authorship of Ukrainian-language texts of journalistic style using neural networks. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. 2020. № 1/2 (103). P. 30–36.

СПЕЦИФІКА ІНТЕРВ'ЮВАННЯ ПОЛІТИКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Валентина Стекольщикова,

кандидат наук із соціальних комунікацій,

доцент, завідувачка кафедри журналістики та філології

ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика».

Даріна Мельничук,

здобувачка 2 курсу, спеціальності «Журналістика» ПЗВО

«Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика»

Анотація. Розглянуто основні критерії та особливості проведення інтерв'ю з представниками влади під час війни. Проаналізовано поведінковий портрет інтерв'юєра та актуальність суспільно важливого інтерв'ю.

Ключові слова: інтерв'ю, політика, війна, інформаційний продукт, інтерв'юєр.